

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze Afvalverwijdering Utrecht (AVU) Programma- en productbegroting 2027 en uittreding gemeenten De Ronde Venen en Eemnes

Beleidsveld	Circulaire Economie
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Anneke Buijze
Kenmerk	34051803
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief aan AVU vast te stellen als zienswijze op de programma- en productbegroting 2027 en het voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur (AB-besluit) over de uittredingsplannen van gemeenten De Ronde Venen en Eemnes, waarin de raad aangeeft:
 - a. het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid;
 - b. dat de begroting van AVU voor 2027 realistisch is;
 - c. In te stemmen met het voorgenomen AB-besluit over de uittreding van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes, zich te kunnen vinden in het uittredingsplan van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes en AVU op te roepen zich in te blijven zitten voor regionale verbondenheid.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

In de zienswijzebrief geeft de raad het Dagelijks Bestuur van Afvalverwijdering Utrecht (AVU) aan het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid, financiën en proces. De raad waardeert de inzet van AVU op circulariteit in de regio. De raad stemt in met het voorgenomen AB-besluit over de uittreding van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes en kan zich vinden in het uittredingsplan van deze gemeenten. De raad vindt het spijtig te vernemen dat de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes gaan uittreden, maar heeft hier wel begrip voor en roept AVU op zich in te blijven zetten voor regionale verbondenheid.

Context

Aanleiding

De gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU) heeft op 3 december 2025 aan de raad de ontwerp programma- en productbegroting 2027 toegestuurd en op 19 december 2025 de uittredingsplannen in verband met het uittreden van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes (zie bijlagen). Tot en met 1 mei 2026 kunnen de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen indienen op de door het Algemeen Bestuur voorlopig vastgestelde stukken.

Juridische context

AVU heeft de Programma- en productbegroting op 3 december 2025 aan de gemeente toegestuurd. Conform artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht, worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen op de ontwerp-begroting ter kennis te brengen van het algemeen bestuur. Krachtens artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient (Wgr) de begroting uiterlijk 15 september voorafgaande aan het jaar waarvoor deze geldt te zijn vastgesteld en ingezonden aan de Gedeputeerde Staten van Utrecht.

AVU heeft de plannen in verband met het uittreden van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes op 19 december 2025 aan de gemeente toegestuurd. Conform artikel 42 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht, worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur. Eemnes treedt per 1 juli 2026 uit, de Ronde Venen per 1 januari 2027.

Volgens artikel 35 lid 1 Wgr is de termijn om een zienswijze op de ontwerp-begroting in te dienen 12 weken en volgens artikel 42, derde lid is de termijn voor een zienswijze op het voorgenomen AB-besluit over de uittreding 8 weken. Nu de termijn voor het indienen van de zienswijzen is gesteld op 1 mei 2025 wordt de raad voldoende tijd geboden om een zienswijze in te dienen.

Beslistermijn

Het besluit moet voor 1 mei 2026 genomen worden. AVU stelt vervolgens een reactie op, op basis van alle ingekomen zienswijzen en agendeert dit voor de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 27 mei 2026. Het DB stelt de raad schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede de conclusies die daaraan verbonden worden. Vervolgens stelt het Algemeen Bestuur op 24 juni 2026 de begroting vast, en de voorwaarden voor het uittreden van een gemeenten.

Beoogd effect

De zienswijze van uw raad wordt betrokken bij de vaststelling van de programma- en productbegroting 2027 van de AVU en het uittreden van gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Jaarlijks wordt de programma- en productbegroting van de AVU voor het daaropvolgende jaar vastgesteld.
- [Raadsbrief diverse onderwerpen afval](#) van 25 november 2025.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	

1	De bijgevoegde brief aan AVU vast te stellen als zienswijze op de programma- en productbegroting 2027 en het voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur (AB-besluit) over de uittredingsplannen van gemeenten De Ronde Venen en Eemnes, waarin de raad aangeeft: - het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid; - dat de begroting van AVU voor 2027 realistisch is; - In te stemmen met het voorgenomen AB-besluit over de uittreding van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes, zich te kunnen vinden in het uittredingsplan van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes en AVU op te roepen zich in te blijven zitten voor regionale verbondenheid.
Argumenten	
1.1	<u>Over het gevoerde beleid zijn geen opmerkingen.</u> AVU is een beleidsarme organisatie die geen beleid ontwikkeld. De kaders zijn daarom beperkt en afgebakend.
1.2	<u>De begroting van AVU voor 2027 is realistisch.</u> De begroting wordt opgesteld op basis van de kosten die in 2027 te verwachten zijn voor de taken die aan AVU zijn overgedragen. De grootste bepalende factoren van deze kosten zijn de afgesproken verwerkingstarieven en de hoeveelheden afval die wij als gemeente laten verwerken. In 2027 wordt gebruik gemaakt van de verlenging van de verwerkingscontracten voor (grof) restafval en gft. Daarmee heeft AVU lagere verwerkingstarieven bewerkstelligd en lopende zaken, zoals teruggave van de verbrandingsbelasting en kosten voor de verwerking van lachgascilinders afgehandeld. Dit is een goed resultaat.
1.3	<u>De uittredingsplannen in verband met de uittreding van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes zijn door een onafhankelijke partij beoordeeld en voldoen aan de gestelde regels.</u> Afgelopen jaar hebben verschillende private inzamelaars bij AVU aangegeven met hun inzamelactiviteiten te zullen stoppen na afloop van de lopende contracten. AVU heeft de gemeenten geadviseerd over de mogelijkheden hoe hun inzameling onder te brengen. De gemeenten De Ronde Venen en Eemnes hebben voor hun inzameling een publieke partij gevonden die dit gaat organiseren. Deze publieke partijen kunnen ook de verwerking voor de gemeenten organiseren. Deze gemeenten kiezen ervoor om alle afval activiteiten bij één partij te beleggen en treden daarom uit bij de AVU. Deze gemeenten hebben een uittredingsplan opgesteld waarin de uittredingssommen berekend worden en de gevolgen voor de AVU en de lopende contracten inzichtelijk worden gemaakt. Deze uittredingsplannen zijn getoetst door een onafhankelijk bureau. Dit bureau heeft geoordeeld dat de opgestelde plannen in overeenstemming zijn met de geldende regelingen en dat de uittredingssommen juist zijn berekend. Het is daarom een begrijpelijke keuze van de gemeenten om uit te treden bij AVU. Het uittreden heeft bovendien beperkt effect op de kosten voor de AVU en de overige deelnemende gemeenten. In de zienswijzebrief geeft de raad aan AVU aan dat het daarom kan instemmen met het voorgenomen AB-besluit over de uittreding van deze gemeenten. Wel wordt AVU gevraagd om zich in te blijven zetten voor de regionale verbondenheid.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Mogelijk kan de rechtszaak over lachgas leiden tot een afrekening voor de schadeclaim van onze afvalverwerker AVR.</u> In de onderhandelingen over de verlenging van het verwerkingscontract zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten met betrekking tot de verwerking van de lachgascilinders die in het restafval aangetroffen worden. Er zijn nog geen afspraken gemaakt over de claim van €1,2 miljoen die AVR in 2023 heeft ingediend. AVU heeft deze claim destijds afgewezen en vertegenwoordigd

	ons in de rechtszaak die de branchevereniging Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) voert tegen de staat met betrekking tot wie verantwoordelijk is voor de aanwezigheid van de lachgascilinders in het afval. De uitspraak van deze zaak wordt in 2026 verwacht. De uitkomst bepaalt wie verantwoordelijk is, en ook wie de kosten dient te betalen. Wanneer gemeenten verantwoordelijk worden gehouden, zullen we via de AVU aan deze claim moeten voldoen. In het uittredingsplan van de uittredende gemeenten is bepaald dat De Ronde Venen en Eemnes hun deel van de claim zullen voldoen.
1.2	<u>De hoogte van de CO₂ heffing is onzeker op het moment van het opstellen van de begroting.</u> Ten tijde van het opstellen van de begroting door AVU is beoogd dat de CO₂ heffing op verbranding voor het eerst aanzienlijk stijgt. Het is mogelijk dat het Rijk besluit dat deze heffing (deels) op een andere manier vervuld gaat worden. Dit kan dus effect hebben op de begroting en anders op de afrekening, in de zin dat het lager uit kan vallen. Feit is wel dat belasting op verbranding steeds verder toeneemt en een groter deel van de verwerkingskosten beslaat.

Financiën

De in de begroting geraamde hoeveelheden te leveren afvalstoffen in 2027 stemmen overeen met de opgave die de gemeente Utrecht aan AVU heeft gedaan. Na afloop van het begrotingsjaar worden de kosten verrekend op basis van de daadwerkelijk afgeleverde hoeveelheden afvalstoffen. De kosten worden meegenomen bij het vaststellen van de gemeentelijke begroting en de afvalstoffenheffing.

Vervolg

- Na akkoord van de raad wordt de zienswijzebrief ontwerp programma- en productbegroting 2027 en uittredingsplannen De Ronde Venen en Eemnes verzonden aan het Dagelijks Bestuur van de AVU.
- De begroting en de zienswijzen worden besproken in het Algemeen Bestuur van de AVU. De wijze waarop de zienswijzen bij de begroting worden betrokken wordt direct na de behandeling ervan aan de gemeenteraden medegedeeld door AVU.
- Met deze zienswijzebrief stemt de raad in met het voorgenomen AB-besluit over de uittreding van de gemeente De Ronde Venen en Eemnes. Dit besluit zal met de reactie van het Dagelijks Bestuur op de zienswijzen van de gemeenteraden worden geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 24 juni 2026. Wanneer het besluit in verband met de uittreding van de gemeenten De Ronde Venen en Eemnes met 2/3 meerderheid wordt aangenomen, zijn de uittreding van de gemeente Eemnes per 1 juli 2026 en de uittreding van de gemeente De Ronde Venen per 1 januari 2027 geëffectueerd.

Samen stad maken

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet referendabel

Er is een uitzonderingsrond van de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht van toepassing: dit raadsvoorstel betreft een raadsvoorstel over stukken in het kader van de Wet gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Zienswijzebrief programma- en productbegroting AVU 2027
- Ontwerpbesluit uittreding gemeenten De Ronde Venen en Eemnes

Bijlagen informatief

- Aanbiedingsbrief bij de AVU ontwerpbegroting 2027
- AVU ontwerpbegroting 2027
- Ontwerp uittredingsplan gemeenten De Ronde Venen en Eemnes